

DIREKTE ADGANG TIL FYSIOTERAPI FRIGØR TID HOS PRAKTISERENDE LÆGER

Lavere omkostninger, kortere behandlingsforløb, høj patientsikkerhed og større patienttilfredshed. Det er de internationale erfaringer med direkte adgang til fysioterapi.

Borgere i Danmark kan frit henvende sig til behandling hos en praktiserende fysioterapeut, men ønsker borgeren tilskud til behandlingen fra sygesikringen, kræves i dag en henvisning fra egen læge. I flere lande herunder Norge, Sverige, Holland, Skotland og USA har man gjort sig gode erfaringer med at tillade direkte adgang til fysioterapi med tilskud.

Frigør tid hos praktiserende læger

Statens Institut for Folkesundhed har beregnet, at 25% af henvendelserne i almen praksis er relateret til lænderygsmerter, nakkesmerter, artrose og osteoporose¹. De praktiserende læger vil kunne frigøre tid til andre opgaver, hvis en del af disse patienter fremover går direkte til fysioterapeut. Præcist hvor mange henvendelser, det drejer sig om, afhænger af en eventuel ny ordnings konkrete udformning.

Lavere omkostninger

To systematiske reviews har beskrevet fordele og ulemper ved direkte adgang til fysioterapi^{2,3}. Resultaterne er lovende. Tre af de gennemgåede studier viser statistisk signifikant lavere udgifter forbundet med direkte adgang, mens et fjerde også viser lavere udgifter dog uden at opføre signifikansværdier. De lavere omkostninger opnås blandt andet ved reduktion i anvendelsen af billeddiagnostik,

Direkte adgang til fysioterapi med tilskud kan give højere patienttilfredshed, kortere behandlingsforløb og lavere omkostninger.

mindre medicinforbrug, hurtigere behandling og kortere behandlingsforløb ved at antallet af konsultationer pr. patient hos fysioterapeuter reduceres.

Selvom resultaterne ikke kan overføres direkte til en dansk kontekst, understreger de, at der findes et betydeligt økonomisk potentiale forbundet med direkte adgang.

Færre besøg hos fysioterapeut

En bekymring, der har været nævnt i forbindelse med debatten om indførelse af direkte adgang til fysioterapi i Danmark, er, at det vil føre til en unødvendig stigning i antallet af behandlinger hos fysioterapeuter. Der kan dog ikke findes belæg for denne bekymring i forskningen.

De systematiske reviews henviser til i alt syv studier, der har undersøgt antallet af besøg hos fysioterapeuter. Fem af disse når frem til et statistisk

¹ Ifølge "Fysioterapeuter i almen praksis" Incentive rapport 2016.

² Ojha Heidi A et al. (2014) "Direct Access Compared With Referred Physical Therapy Episodes of Care: A Systematic Review" Physical Therapy (2014) 94 (1): 14-30.

³ Piano, Leonardo et al. (2017); "Direct access to physical therapy for the patient with musculoskeletal disorders, a literature review". Journal of physical therapy science. (2017) 29 (8): 1463-1471

signifikant lavere antal besøg blandt patienter med direkte adgang. De øvrige to studier fandt ingen statistisk signifikant forskel.

Højere patienttilfredshed

Et studie fra England og et fra Skotland har målt på patienttilfredsheden for patientgrupper med henholdsvis direkte adgang og med henvisningskrav⁴. Begge studier viser statistisk signifikant højere patienttilfredshed blandt de patienter, der har direkte adgang til fysioterapi med tilskud. En væsentlig årsag til dette angives at være hurtigere adgang til behandling.

Høj patientsikkerhed

Et afgørende forhold at afklare ved eventuel indførelse af direkte adgang til fysioterapi med tilskud i Danmark er patientsikkerheden. De internationale erfaringer viser dog ingen tegn på at patientsikkerheden kompromitteres, når borgere går direkte til fysioterapeut^{2,3}.

Allerede i dag henvender en del borgere sig uden lægehenvi sning til udredning eller behandling hos fysioterapeuter (dog uden sygesikringstilskud). Dette har ikke givet anledning til bekymringer for den overordnede patientsikkerhed.

Styrelsen for Patientsikkerhed skriver i deres erfaringsopsamling fra det risikobaserede tilsyn, at der overordnet set er et meget højt patientsikkerhedsmæssigt niveau i landets fysioterapeutklinikker. Fysioterapeuterne er ifølge styrelsen "omhyggelige, strukturerede og samvittighedsfulde i forholdet til deres patienter" og stort set alle fysioterapeuter kan redegøre for god og relevant praksis med at screene for alvorlig patologi (såkaldt røde flag).

⁴ Ifølge Ojha Heidi A et al. (2014).

⁵ Marks et al (2017), *Substitution of doctors with physiotherapists in the management of common musculoskeletal disorders: a systematic review*, *Physiotherapy* 103, 2017.

En tidligere udgave af forskningspolitisk nyhedsbrev (af marts 2018, no. 17) beskrev en gennemgang af 14 studier, der alle sammenligner fysioterapeuter og lægers udredning og diagnosticering af patienter med almindelige muskel- og ledlidelser⁵. Studiet viser, at resultatet af indsatsen er på samme høje niveau, uanset om det er læger eller fysioterapeuter, der varetager opgaven, og at patienter der har modtaget udredning hos en fysioterapeut, er mindst ligeså tilfredse, som de patienter der er blevet udredt hos en læge.

Direkte adgang kan aflaste læger i Danmark

Danske Fysioterapeuters formand, Tina Lambrecht, understreger i en kommentar potentialet for aflastning af de praktiserende læger: *"Direkte adgang er indført og har givet gode resultater i en række andre lande. Nu er det også foreslået i Danmark. Det giver rigtig god mening, særligt fordi vi har et akut behov for at finde løsninger, der aflaster de praktiserende læger"*, siger Tina Lambrecht.

Eva Bäcker Hansen, fra Dansk Selskab for Muskuloskeletal Fysioterapi er begejstret for udsigten til direkte adgang: *"Fysioterapeuter med specialiserede muskuloskeletale kompetencer er kapable og klar til at løfte opgaven med undersøgelse, diagnosticering og intervention af patienter med muskel-skelet lidelser uden lægehenvi sning. Et patient-centreret forløb med ingen eller korte ventetider, grundig udredning samt hurtig og relevant behandling vil bidrage til at afkorte sygdomsforløb, øge patienttilfredshed samt være besparende for den enkelte og for samfundet"*, siger hun.